नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
सिंहदरबार काठमाडौं

प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको दीर्घकालीन योजना निर्माणका सन्दर्भमा सुझाव सङ्कलनका लागि तयार पारिएको प्रश्नावली
(जिल्ला र स्थानीय तहका प्राविधिक शिक्षालय र प्राविधिक धारका सामुदायिक विद्यालयको लागि)

आदरणीय अभिभावक, विव्यस पदाधिकारी, प्रधानाध्यापक, शिक्षक, विद्यार्थी एवम् सरोकारवालाज्यूहरू,

देशको विभिन्न कालखण्डमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमका लागि विभिन्न ऐन, नियम, निर्देशिका र योजनाहरू बन्ने र कार्यान्वयन हुने क्रम चलिरहयो । परिणामतः यस क्षेत्रमा सुधारका संकेत देखिएता पनि अपेक्षाकृत भने हुन सकेको अवस्था छैन। वि सं २०३७ सालबाट प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना भई यसको व्यवस्थापनको लागि वि सं २०४५ सालबाट प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषदको स्थापना भई हालसम्म परिषद अन्तर्गत जम्मा ६३५ वटा प्राविधिक शिक्षालयहरू सञ्चालित छन् । वि.सं. २०७० सालदेखि सामुदायिक माध्यमिक शिक्षा (९-१२) मा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको धार सञ्चालनमा रही छ (६) वटा कार्यक्रमहरू (सिभिल इञ्जिनियरिङ् ,कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्, बाली विज्ञान, पशु विज्ञान र संगीत) देशभर जम्मा ४८४ सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा कक्षा (९-१२) सञ्चालनमा रहेको छ । एउटा निजी गुठीमा सञ्चालित संगीतको कार्यक्रम गरी जम्मा ४८५ विद्यालयहरूमा कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ ।

नेपालको संविधानले शिक्षालाई वैज्ञानिक, प्राविधिक, व्यावसायिक, सिपमूलक, रोजगारमूलक एवं जनमुखी बनाउँदै सक्षम, प्रतिस्पर्धी, नैतिक एवम् राष्ट्रिय हितप्रति समर्पित जनशक्ति तयार गर्ने नीति अङ्गिकार गरेको छ । वर्तमान राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६ ले प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमका अवसरहरूलाई व्यापक विस्तार गरी सबै इच्छुक नागरिकहरूका लागि समावेशी एवम् समतामूलक पहूँच स्थापित गर्दै देश विकासका लागि योग्य,सक्षम, सिपयुक्त र उद्यमशील जनशक्ति तयार पार्ने उद्देश्य राखेको छ । यसै क्रममा चालु आ व २०७७/०७८ मा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम सम्बन्धी क्षेत्रगत विकास योजना निर्माण गर्ने सन्दर्भमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा समग्र सुधारका लागि सरोकारवालासँग राय सुझाव सङकलन गर्ने प्रयोजनका लागि यो प्रश्नावली तयार पारिएको छ । यहाँहरूले उपलब्ध गराउनु भएका सूचना, तथ्याङ्कहरू तथा सुझावहरू गोप्य रहने र योजना प्रयोजनमा मात्र प्रयोग हुने प्रतिबद्धता गर्दै यथार्थपरक तथ्याङ्क तथा सुझावका लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछौं । तल सोधिएको बुँदाहरूमा तपाईको विद्यालय, प्राविधिक शिक्षालय, स्थानीय तह, जिल्ला, प्रदेश र नेपालको प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम क्षेत्र अन्तर्गतका विद्यार्थीको सहभागिता र पहुँचको, शैक्षिक संस्थाको विस्तार, समावेशिता र लैङगिक समता, शैक्षिक गुणस्तर र सान्दर्भिकता, प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक तथा अन्य कर्मचारी, पाठ्यक्रम एवम् पाठ्यपुस्तकको कार्यान्वयन, संचालित कार्यक्रमहरू, समकक्षता, पारगम्यता, वृत्ति पथ र

एकीकरणको अवस्था, शैक्षिक संरचना, व्यवस्थापन र प्रशासनको अवस्था, भौतिक पूर्वाधारको अवस्था, शैक्षिक उपकरण, सामग्री र प्रयोगशालाको उपलव्धता र प्रयाप्तताको अवस्था, प्रयोगात्मक अभ्यास (On The Job Training) तथा ईन्टनसीप तालिम सञ्चालन, विद्यालयबाट उत्पादित जनशक्तिको रोजगारमा खपत, आर्थिक लगानी, शैक्षिक सूचना प्रणाली, प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको समन्वय, सामुदायिक परिचालन र अभिभावकसँगको सम्बन्ध, निजी क्षेत्रसँगको सहकार्य र सहभागिताको वर्तमान अवस्था हेरी आफ्नो अमूल्य राय, सुझाब र प्रतिक्रिया लिखित रूपमा व्यक्त गर्नु हुन अनुरोध छ ।

साथै लिखित राय सुझाबलाई शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको व्यावसायिक तालिम प्रवर्द्धन शाखाका कर्मचारीको ईमेल ठेगाना kbphadera@gmail.com समेत पठाइदिनु हुन अनुरोध छ ।

प्राविधिक शिक्षालय वा विद्यालयको नामः ....
जिल्ला र स्थानीय तहको ठेगानाः .... जिल्ला :- .... प्रदेश :- ....
सञ्चालित / कक्षा वा तह :- कक्षा (९-१२) / प्रिडिप्लोमा / डिप्लोमा तह.
सञ्चालित कार्यक्रमहरू

क्र सं	कार्यक्रमको नाम	सञ्चालित मिति
१		
२		
३		

(क) विद्यार्थीको सहभागिता र पहुँच

१) शैक्षिक संस्थामा सञ्चालित कार्यक्रमहरूमा विद्यार्थी भर्नाको अवस्था कस्तो रहेको पाउनु भएको छ ?

१. ....

२) कुनै कक्षामा कूल भर्ना क्षमता अनुसार विद्यार्थीहरू किन भर्ना भएको छैनन् ? के बिचैमा पढाइ छाडेका छन् ? यदि बिचैमा पढाइ छाडेका छन् भने यसका कारणहरू के के होलान् ?

१. ....
२. ....
३. ....

३) प्राविधिक शिक्षालय तथा विद्यालयहरूमा कतिवटा जिल्ला र स्थानीय तहका विद्यार्थीहरू अध्ययन गर्न आउने गरेको पाइएको छ ? एउटा विद्यालयमा धेरै जिल्ला र स्थानीय तहका विद्यार्थीहरू अटाउन वा यस्तो स्थितिमा सुधार गर्न के उपाय अपनाउनु पर्छ होला ?

१. ....
२. ....
३. ....

४) विद्यालयमा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूलाई कुन कुन प्रकारका छात्रवृत्ति तथा अध्ययनको सहुलियत सुविधाहरू उपलव्ध गराइएका छन् ? के यी सुविधाहरू प्रयाप्त छन् ?

१. ....
२. ....
३. ....

५) प्राविधिक शिक्षालय तथा सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना दर बढाउने र पढाइ पूरा नहुँदासम्म टिकाइ राख्ने उपायहरू के के होलान् ?

१. ....
२. ....
३. ....
४. ....

६)कक्षा १०(SEE) उत्तीर्ण पश्चात् विद्यार्थीको सोही विद्यालयमा सोही प्राविधिक विषयको पढाइको निरन्तरताको अवस्था कस्तो छ ? के कक्षा ११ मा विद्यार्थीहरूको भर्ना दरमा विशेष कमी आउने गरेको छ यदि छ भने यसका कारणहरू के के होलान् ?

१. ....
२. ....
३. ....

ख) शैक्षिक संस्थाको विस्तार

१) के एक स्थानीय तहमा एक प्राविधिक शिक्षा प्रदायक शैक्षिक संस्थाको स्थापना भएको छ ? यदि छैन भने किन स्थापना भएन ?

१. ....
२. ....

२) एउटा प्राविधिक शिक्षा प्रदायक शैक्षिक संस्थामा एक विषय मात्र पठन पाठन गर्दा उपयुक्त हुन्छ कि धेरै विषयको पठन पाठन गर्दा उपुक्त होला ?

१. ....
२. ....

३) देशमा प्राविधिक शिक्षा प्रदायक शैक्षिक संस्थाहरूको सङ्ख्या व्यापक रूपमा विस्तार भइसकेकोले थप नयाँ विद्यालय तथा शिक्षालयहरूको विस्तार (Expansion) नगरी समता र समावेशिता (Equity and inclusion) को आधारमा अत्यन्त आवश्यक भौगोलिक क्षेत्रमा मात्र शैक्षिक संस्थाहरू स्थापना गर्ने नीतिको अवलम्वन गर्ने उपायहरू के के हुन सक्छन् ?

१. ....
२. ....
३. ....

४) देशमा प्राविधिक शिक्षा प्रदायक शैक्षिक संस्थाहरूको सङख्या व्यापक रूपमा विस्तार भइसकेकोले थप नयाँ विद्यालय तथा शिक्षालयहरूको विस्तार (Expansion) नगरी नेपालको भूगोल विशेषको प्राकृतिक सम्पदाको उपलव्धता, कृषि उपज र उत्पादकत्वको सम्भाव्यता र विशिष्ट उत्पादनको आधारमा अत्यन्त आवश्यक भौगोलिक क्षेत्रमा मात्र उन्नयन र सिर्जनशीलताका (Innovation) उद्देश्यले शैक्षिक संस्थाहरू स्थापित गर्ने नीतिको अवलम्वन गर्ने उपायहरू के के हुन सक्छन् ?

१. ....

२. ....

५) देशमा प्राविधिक शिक्षा प्रदायक शैक्षिक संस्थाहरूको सङख्या व्यापक रूपमा विस्तार भइसकेकोमा मागको आधारमा थप नयाँ शैक्षिक संस्थाको विस्तार (Expansion) नगरी नेपालको भूगोल र जनसङख्याको आधारमा शैक्षिक संस्थाको वितरणमा समन्यायिकता र क्षेत्रीय तथा प्रादेशिक सन्तुलन भयो भएन भनी मापन र मूल्याङकन गर्न शैक्षिक संस्थाहरूको नक्शांकन तथा सर्वेक्षण कार्यक्रम (Institutional Mapping & Survey) सञ्चालन पश्चात् मात्र बहुप्राविधिक शिक्षालयको स्थापना र सञ्चालन गर्ने नीतिको अवलम्वन गर्ने उपायहरू के के हुन सक्छन् ?

१. ....

२. ....

(ग) समावेशिता र लैङ्गिक समता

१) सञ्चालित कार्यक्रमहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लैङ्गिक तथा समावेशीकरणको अवस्था सम्बन्धी तलको तालिका बमोजिमको विवरण दिनुहोला।

लक्षित समूह र सङ्ख्या									
महिला	दलित	आदिवासी जनजाति	मधेशी	मुस्लिम	पिछडिएको दुर्गम क्षेत्र	अपाङ्ग	द्वन्द्व पिडित परिवारको	मुक्त कमैया कमलरी हलिया परिवारको	अन्य

२) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा सबैको लागि समान अवसर र सुविधाहरू दिँदादिदै पनि विषेश गरी कुन कुन वर्ग र समुदायका विद्यार्थीहरूको के कारणले भर्ना हुन सक्दैनन् ?

१. ....

२. ....

३. ....

३) प्राविधिक शिक्षामा विद्यार्थीको सहभागिता न्यून हुनुको कारणहरू के के हुन् ?

१. ....

२. ....

४) प्राविधिक शिक्षामा विद्यार्थीको सहभागिता वृद्धि गराउने उपायहरू के के हुन् ?

१. ....

२. ....

३. ....

५) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा सबैको लागि समान अवसर विस्तार गर्न विभिन्न किसिमका आरक्षणमा आधारित छात्रवृति कार्यक्रमहरू हुँदाहुँदै पनि ती कार्यक्रम तथा सुविधाहरूले किन सबै विद्यार्थीलाई विद्यालयमा ल्याउन सकिएन? १

१. ....

२...

६) लक्ष्यित समुदाय र वर्गका विद्यार्थीलाई प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा समेट्न र पढाइ पुरा नहुँदासम्म टिकाइ राख्न के कस्ता रणनीति र विद्यार्थी सहयोग कार्यक्रम (Student support -wrap around services for facilitating outcomes) हरू सञ्चालन गर्नु पर्ला ?

१. ....

२. ....

(घ) शैक्षिक गुणस्तर र सान्दर्भिकता

१) के प्राविधिक शिक्षामा शैक्षिक गुणस्तरलाई मापन हुने गरी परिभाषित गरिएको छ ? प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको कुन कुन पक्षमा सुधार गरेमा यस शिक्षालाई गुणस्तरीय र सान्दर्भिक बनाउन सकिन्छ ?

१. ....

२. ....

२. के तलका बुँदाहरूमा सुधार भएमा गुणस्तीय शिक्षा प्रदान गर्नको लागि उपयुक्त वातावरण स्थापना भएको मान्न सकिन्छ ? ठीक चिन्ह लगाउनु होस् ।

क्र सं	**गुणस्तरका पक्षहरू**	**सहमत**	**आंशिक सहमत**	**असहमत**
१	शिक्षाको लागि सहयोगी र समर्थित देशको उपयुक्त राजनैतिक वातावरण भएमा ।			
२	शिक्षाको लागि घरायसी र समुदायको उपयुक्त सिकाइ वातावरण भएमा ।			
३	शिक्षाको लागि विद्यालयमा उपुयुक्त सिकाइ वातावरण भएमा ।			
४	विद्यार्थीको लागि सान्दर्भिक सिकाइका मुख्य श्रोतहरू जस्तै पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक, विषयवस्तु र सिकाइ सामग्रीहरू सान्दर्भिक भएमा ।			
५	शिक्षक र सिकाउने वातावरण उपयुक्त भएमा ।			

क्र सं	गुणस्तरका पक्षहरू	सहमत	आंशिक सहमत	असहमत
६	सिकाइ सक्षमता र जीवन प्रयन्त शिक्षाको लागि अपेक्षित सिकाइ उपलव्धिहरू सही निर्धारण भएमा ।			
७	शिक्षण सिकाइको मुख्य प्रक्रियाहरू शिक्षण, सिकाइ र मूल्याङकनमा सुधार भएमा ।			
८	शिक्षाको लागि सहयोगी शैक्षिक संरचना र असल व्यवस्थापन भएमा ।			
९	शिक्षाको लागि प्रयाप्त आर्थिक लगानीको व्यवस्था भएमा ।			
१०	शिक्षा सबैको लागि सान्दर्भिक, समतामूलक र समावेशी भएमा ।			

५) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउनको लागि महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने प्रमुख तत्वहरू के के हुन् ? गुणस्तर सुधारका प्रमुख एजेण्डाहरू के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

६) शैक्षिक गुणस्तर मापन गर्ने स्तरीय मापदण्डहरू निर्धारण गर्ने आधारहरू तपसिल वमोजिम हुन सक्छन् । यसमा तपाई कति सहमत हुनुहन्छ ? ठिक चिन्ह लगाउनु होस् ।

क्र सं	गुणस्तरका पक्षहरू	सहमत	आंशिक सहमत	असहमत
१	विद्यालय व्यवस्थापन र सञ्चालन			
२	सान्दर्भिक र न्यूनतम सिकाइ उपलव्धिको निर्धारण			
३	शिक्षक र शिक्षण गुणस्तर			
4	शिक्षक व्यवस्थापन र तालिम			
४	विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार र सिकाइ वातावरण			
५	समतामूलक र समावेशी सहभागिता			
६	शिक्षण सिकाइ सामग्री र उपकरणको उपलव्धता र प्रयोग			
७	सान्दर्भिक पाठ्यक्रम			
८	सान्दर्भिक परीक्षा र मूल्याङकन प्रणाली			
९	सिकाइ उपलव्धिको स्तरीकरण, प्रमाणिकरण तथा समकक्षता			
१०	शैक्षिक लगानीको समीक्षा र मूल्याङकन			

७) गुणस्तरीय प्राविधिक शिक्षा प्रदान गर्न के प्रयोगात्मक अभ्यास, कार्यथलो अनुभवमा आधारति शिक्षण सिकाइ, प्रत्यक्ष काम गरेर सिक्नको लागि श्रम बजार र उद्योग व्यवसायसँग सम्बन्ध र समन्वय गरी शिक्षा प्रदान गर्न के कस्ता रणनीति अपनाउनु पर्ला ?

१. ....
२. ....

८) शैक्षिक गुणस्तरको मापन गर्न कुन कुन सूचकहरूको प्रयोग गर्नु पर्ला ?

१. ....
२. ....

९) शिक्षाको गुणस्तर मापन गर्न मुख्य कार्य सम्पादन सूचकहरू (Key Performance Indicators) निर्धारण गर्न के तल दिएका सूचकहरूले गुणस्तरको प्रतिनिधित्व गर्न सक्छन् ? यसमा तपाई कति सहमत हुनुहन्छ ? ठिक चिन्ह लगाउनु होस् ।

क सं	गुणस्तरका पक्षहरू	सहमत	आंशिक सहमत	असहमत
१	विद्यार्थीको सहभागिता (Participation) सम्वन्धी शैक्षिक सूचकहरू			
२	विद्यार्थीको पहुँच (Access) सम्वन्धी शैक्षिक सूचकहरू			
३	विद्यालयको विस्तार (Expansion) सम्वन्धी सूचकहरू			
४	शिक्षामा आर्थिक लगानीको पर्याप्तता (Financing in education & adequacy) सम्वन्धी शैक्षिक सूचकहरू			
५	विद्यार्थीको लैंगिक समता (Gender Equity) र विभेदीकरण सम्वन्धी शैक्षिक सूचकहरू			
६	शिक्षकको दक्षता र कार्य सम्पादन सम्वन्धी (Teach Training) सूचकहरू			
७	विद्यार्थीको शैक्षिक उपलब्धि (Educational achievement) सम्वन्धी शैक्षिक सूचकहरू			
८	विद्यार्थीको रोजगारीमा अवसर सम्वन्धी (Employment access & Linkage) सूचकहरू			
९	पाठ्यक्रमको सान्दर्भिकता (Relevancy) सम्वन्धी शैक्षिक सूचकहरू			
१०	शिक्षाको दक्षता (Efficiency) सम्वन्धी शैक्षिक सूचकहरू			
११	संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि (Institutional Capac building) शैक्षिक सूचकहरू			
१२	विद्यालय व्यवस्थापन र सञ्चालन (Governance a management) सम्वन्धी सूचकहरू			
१३	शिक्षाको उपलब्धि र समाजमा शिक्षाको प्रारम्भिक प्र सम्वन्धी (Outcome/ early signs of impact) सूचकह			

क सं	गुणस्तरका पक्षहरू	सहमत	आंशिक सहमत	असहमत
१४	शिक्षणमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग(Use of I(in education) सम्वन्धी			

१०) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको दक्षता (Efficiency) मा वृद्धि गर्नको लागि प्राविधिक शिक्षालय तथा विद्यालयहरू विहान, दिवा र बेलुकाको बहुसमय, बहुविधि र बहु कार्यान्वयन निकायबाट वा बहु कार्यान्वयन (Multiple shift in implementation) विधि र तरिकाबाट सञ्चालन गर्ने रणनीति र कार्यान्वयनका उपायहरू के के हुन सक्छन् **?**

१. ....
२. ....
३. ....
४. ....

११) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको दक्षता (Efficiency) मा वृद्धि गर्नको लागि निजी क्षेत्रको सहभागिता र साझेदारीबाट प्राविधिक शिक्षालय तथा विद्यालयहरू सञ्चालनको लागि श्रोतको सहभागिता र लागत सहभागिता (Sharing resources/cost sharing) जुटाउने रणनीति र कार्यान्वयनका उपायहरू के के हुन सक्छन् **?**

१. ....
२. ....

१२) नमूना साझेदारी, एकल र वहुप्राविधिक शिक्षालय र विद्यालयहरू (Model / Center Of Excellent (CoE) TVET schools/ Schools) स्थापना तथा व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न यस अन्तर्गत के कस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न सकिन्छ ?

१. ....
२. ....

(ङ) प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक तथा अन्य कर्मचारी

१) के विद्यालयमा विषयगत शिक्षण गर्न प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकको दरवन्दी प्रयाप्त छ ? प्रति कार्यक्रम न्यूनतम कति जना प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकको दरवन्दी आवश्यक छ ?

१..
२..

२) प्राविधिकधारको विद्यालय तथा प्राविधिक शिक्षालयमा प्रशिक्षकको नियमितता र उपलव्धताको अवस्था कस्तो रहेको छ ? के विद्यालयहरूमा प्राविधिक शिक्षा पठन पाठन गराउने प्रशिक्षक तथा सहायक प्रशिक्षकलाई नियुक्तिपछि विद्यालयमा टिकाइ राख्न सकिएको छ ? यदि छैन भने टिकाइ राख्न के गर्नुपर्ला ?

१..

२...

३) प्रशिक्षकको नियुक्ति तथा उनीहरूलाई टिकाई राख्ने सन्दर्भमा अन्य के कस्ता समस्या तथा चुनौतीको सामना गर्नु भएको छ ?

१...

२...

४) प्रयोगात्मक अभ्यास र कार्यथलो अनुभवमा आधारति प्रत्यक्षा काम गरेर सिक्नको लागि श्रम बजार र उद्योग व्यावसायसंग सम्बन्ध र समन्वय गरी त्यहाँका प्रशिक्षकबाट शिक्षण गराउने गरिएको छ ? छैन भने के गर्नुपर्छ होला ?

१...

२...

५) के प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा विषय पढाउने प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकको लागि प्रदेश अन्तर्गत रहेका शिक्षक तालिम केन्द्रबाट तालिम संचालन गर्नको लागि तालिम केन्द्रको क्षमता विकास गरिएको छ ? के प्रशिक्षकहरूलाई पेशागत तालिम सञ्चालन गरिरहेका छन् ?

१...

२...

६) प्रशिक्षक तथा शिक्षकहरूको क्षमता विकास (Capacity building) का लागि दीर्घकालीन प्रशिक्षक विकास योजनाका लागि मानव श्रोत विकास केन्द्रीत (Human resources focus on long term instructors' development plan) योजना निर्माण गर्न के कस्ता रणनीति र कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुपर्ला ?

१...

२...

७) प्राविधिक शिक्षालय र प्राविधिकधारका विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूको पेशगत दक्षता वृद्धि र विकाससंग सम्वन्धित समस्या र समाधानमा उपायहरू के के हुन् ?

१...

२...

(च) पाठ्यक्रम एवम् पाठ्यपुस्तकको कार्यान्वयन

१) हाल लागु भएको पाठ्याक्रमको विषयमा यहाँको धारणा के कस्तो रहेको छ ? कृपया तपसिलको तालिका बमोजिम मूल्यांकन गरिदिनु होला । ठीक चिन्ह लगाउनु होला ।

क्र सं	पाठ्यक्रम सम्वन्धीत भनाइ	सहमत	आंशिक सहमत	असहमत
१	के प्राविधिकधारका सवै विषयको पाठ्यक्रम विकास र निर्माण गरी सर्वसुलभ बनाइएको छ ।			

क सं	पाठ्यक्रम सम्वन्धीत भनाइ	सहमत	आंशिक सहमत	असहमत
२	के प्राविधिकधारका सवै विषयको पाठ्यपुस्तक विकास र निर्माण गरी सर्वसुलभ बनाइएको छ ।			
३	प्राविधिकधारको पाठ्यक्रम र पाठ्यभार बढी बोझिलो र झनझटिलो छ ।			
४	विद्यार्थीको चाहना र रूची अनुसारका सबै विषयहरूमध्ये एक छनौट गरी पढ्न पाइने अवसर छ ।			
५	पाठ्यक्रमहरू समय सापेक्ष रूपमा परिमार्जन गरिएको छ ।			
६	एक स्थानीय तहमा एक प्राविधिक शिक्षालय र एक विषयको मात्र अध्ययन गर्ने हालको कार्यक्रमम बढी प्रभावकारी छ ।			
७	एक स्थानीय तहमा एक प्राविधिक शिक्षालय र वहु विषयहरू अध्ययन गर्ने वहुप्राविधिकधार बनाउने कार्यक्रमम नै बढी प्रभावकारी छ ।			
८	पाठ्यक्रममा आवश्यक सवै विषय वस्तु समेटिनुका साथै पाठ्यक्रम व्यवाहारिक पनि रहेको छ ।			
९	पाठ्यक्रम पूर्ण रूपमा रोजगारदाताको माग र आवश्यकतामा आधारित रहेको पाइएको छ ।			
१०	पाठ्यक्रमले श्रम बजारमा आएका नयाँ नयाँ सीप र प्रविधिलाई समेटेर पाठ्यक्रमको निर्माण गरेको छ ।			
११	पाठ्यक्रम निर्माणमा उद्योग, श्रम बजार र नीजि क्षेत्रको प्रतिनिधित्व गरी विद्यार्थीलाई कार्यथलोमा अभ्यासका लागि लैजाने गरी समन्वय गरी निर्माण गरिएको छ ।			
१२	विद्यालयमा प्रयोगात्मक तथा शैद्धान्तिक प्रशिक्षण पूर्ण रूपमा पाठ्यक्रममा आधारित भएर गरेको पाउनु हुन्छ ।			
१३	पाठ्यक्रमको हु-वहु कार्यान्वयनका लागि विद्यालयमा उपलव्ध भौतिक पूर्वाधार पर्याप्त रहेको छ।			

क सं	पाठ्यक्रम सम्वन्धीत भनाइ	सहमत	आंशिक सहमत	असहमत
१४	पाठ्यक्रमको हु-वहु कार्यान्वयनका लागि विद्यालयमा उपलव्ध प्रयोगशाला, उपकरण र सामग्रीहरू पर्याप्त रहेको छ।			
१५	पाठ्यक्रमले माग गरे बमोजिम प्रशिक्षार्थीहरूलाइ प्रयोगात्मक अभ्यास तथा कार्यस्थलको प्रयाप्त अभ्यासमा समावेस गराइएको छ।			
१६	पाठ्याक्रमको पूर्ण कार्यान्वयनका लागि प्रशिक्षकहरूको योग्यता र तालिम पर्याप्त रहेको छ ।			
१७	पाठ्यक्रमको पूर्ण कार्यान्वयनमा प्रशिक्षार्थीहरू पनि इच्छुक तथा उत्साहित रहेको पाउनु भएको छ ।			
१८	पाठ्यक्रम कार्यान्वयन गर्नको लागि तालिम प्राप्त योग्य शिक्षकको अभाव रहेको छ ।			
१९	वार्षिक परीक्षा र मूल्याङकन प्रणाली बढी सैद्धान्तिक तथा लिखित परीक्षामा आधारित छ ।			
२०	वार्षिक परीक्षा र मूल्याङकन प्रणाली कक्षा (९-१२) र सि टि इ भि टि को परीक्षा प्रणालीसंग मेल खान्छ ।			
२१	शिक्षा ऐन आठौं संशोधन अनुसार कक्षा (९-१२) को प्राविधिकधारपछि थप १ वर्षको व्यवहारिक प्रयोगात्मक अभ्यस गराइएको र मूल्यांकन समेत गरिएको पाउनु भएको छ ।			
२२	कक्षा (९-१२) को प्राविधिकधारलाई तीन वर्षे डिप्लोमा तहको समकक्षता मानिएको छ तर श्रम बजारमा व्यवहारमा मान्यता दिइएको छैन ।			
२४	कोभिड १९ को महामारीले विद्यालयहरू बन्द भएको अवस्था र भविष्यमा हुनसक्ने यस्तै खाले प्राकृतिक विपतीमा कक्षा शिक्षणलाई ईमेल र ईन्टरनेटबाट प्रत्येक विद्यार्थीको घरमा पहुँच पुरयाउन ईन्टरनेट सिकाइमा रूपान्तर गरिएको प्रयास के सबै विद्यालय र विद्यार्थीको पहुँच पुगेको छ ।			

२) कोभिड १९ को महामारीले शैक्षिक संस्थाहरू बन्द भएको अवस्था र भविष्यमा हुनसक्ने यस्तै खाले प्राकृतिक विपतीमा कक्षा शिक्षणलाई ईमेल र ईन्टरनेटबाट प्रत्येक विद्यार्थीको घरमा पहुँच पुर्याउन ईन्टरनेट सिकाइमा रूपान्तरण गर्नको लागि के के कार्यहरू गर्नुपर्छ ?

१...

२...

३) कक्षा (९-१२) को प्राविधिकधार र ३ वर्षे डिप्लोमा तहको पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक र मूल्याङकन प्रणाली एउटै, उही र समान स्तरको छ वा छैन यदि छैन भने दुबैमा समानता ल्याउनको लागि के के कार्यहरू गर्नुपर्छ ?

१...

२...

४) पाठ्यक्रम र शिक्षण सिकाइ सामग्री (Curricula and teaching/ learning materials) मा सुधार गरी पाठ्यक्रमलाई बजारमुखी र मूल्यचक्रमा आधारित (Market responsive and value chain based) बनाउन के के रणनीतिहरू लिनुपर्छ होला ?

१...

२...

५) पाठ्यक्रम र शिक्षण सिकाइ सामग्री (Curricula and teaching/ learning materials) मा सुधार तथा परिमार्जन गरी प्राविधिक शिक्षालय र विद्यालयहरूमा सक्षमतामा आधारित मोडुलार र क्रेडिट कोर्शमा आधारित (Competency-based, Modular and Credit-based) पाठ्यक्रम बनाउन के के रणनीतिहरू लिनुपर्छ होला ?

१...

२...

६) पाठ्यक्रम र शिक्षण सिकाइ सामग्री (Curricula and teaching/ learning materials) मा सुधार तथा पाठ्यक्रममा परिमार्जन गरी पाठ्यक्रमलाई भविष्यउन्मुख वा रोबोटिक (Futuristic/ robotic) बनाउन के के रणनीतिहरू लिनुपर्छ होला ?

१...

२...

७) पाठ्यक्रम र शिक्षण सिकाइ सामग्री (Curricula and teaching/ learning materials) मा सुधार तथा परिमार्जन गरी डिजिटल प्रविधिमा आधारित र इ सिकाइमा आधारित (Digital technology based/ e-learning) बनाउन के के रणनीतहरू लिनुपर्छ होला ?

१...

२...

८) पाठ्यक्रम र शिक्षण सिकाइ सामग्री (Curricula and teaching/ learning materials) मा सुधार तथा परिमार्जन गरी नवउदयमान आर्थिक क्षेत्रसंग सान्दर्भिक (Emerging economic sectors/ relevant) बनाउन के के रणनीतिहरू लिनुपर्छ होला ?

१...
२...

९) पाठ्यक्रम र शिक्षण सिकाइ सामग्री (Curricula and teaching/ learning materials) मा सुधार तथा परिमार्जन गरी साधारण शिक्षाको धारको कक्षाहरूमा आधारभूत व्यवहारिक सीप (Soft skills) लागू गर्न के के रणनीतिहरू लिनुपर्छ होला ?

१...
२...

१०) पाठ्यक्रम र शिक्षण सिकाइ सामग्री (Curricula and teaching/ learning materials) मा सुधार तथा परिमार्जन गरी उद्यमशीलता विकास र स्वरोजगारमा आधारित (Enterprise development and self-employment focused) पाठ्यक्रम निर्माण गर्न के के रणनीति र उपायहरू लिनुपर्छ होला ?

१...
२...

(छ) सञ्चालित कार्यक्रमहरू

१. कक्षा (९-१२) को प्राविधिकधारभन्दा तल कक्षा ६ देखि ८ सम्मका कक्षाहरूमा के प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको धारलाई तल्लो कक्षातिर विस्तार (Downward Expansion) गर्न सकिन्छ यदि सकिन्छ भने कसरी गर्नुपर्ला **?**

१...
२...

२. कक्षा (९-१२) को प्राविधिक धारमा थप एक वर्षसम्मको प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको धारलाई माथिल्लो कक्षातिर विस्तार (UpDown Expansion) गर्न सकिन्छ ? यदि सकिन्छ भने कसरी गर्नुपर्ला **?**

१...
२...

३. कक्षा (९-१२) को प्राविधिक धार र ३ वर्षे डिप्लोमा तहको बीच भएको अन्तरलाई कम गरी समकक्षी बनाउन अब के गर्नुपर्ला **?**

१...
२...

४. कक्षा (९-१२) को प्राविधिकधारमा हाल पढाइ भइरहेको ६ वटा विषयहरू बाहेक नेपाली श्रम बजार र उद्योग क्षेत्रमा जनशक्तिको खपत हुने अरू कुन कुन विषयहरू थप विस्तार गर्न आवश्यक छ **?**

१...
२...

५. कक्षा (९-१२) को प्राविधिकधारमा हाल पढाइ भइरहेको ६ वटा विषयहरूको पाठ्यक्रम र पाठ्यभार अनुसारको विषयहरूलाई व्यवहारिक, प्रयोगात्क र विद्यार्थी तथा अभिभावकको रूची अनुसारको बनाउन यसमा के के सुधार गर्नुपर्छ ?

१...
२...

६. कसरी हरेक प्राविधिक तथा व्यावसायिक विषय र कार्यक्रममा कसरी न्यूनतम सिकाइ मापदण्ड सुनिश्चित गरी विद्यार्थीहरूको शैक्षिक उपलब्धिमा एकरूपता कायम गर्न सकिन्छ होला ?

१...
२...

७. नेपालमा विकासका संभावना बोकेका क्षेत्रहरू जस्तैः कृषि, पर्यटन, खेलकूद, जडीबुटी, जलस्रोत, खानी जस्ता विषयहरूलाई स्थानीय प्राथमिकताका आधारमा डिप्लोमा र माध्यमिक तहको पठन-पाठनमा लागू गरी पाठ्यक्रमलाई बढी व्यवहारिक र जीवनोपयोगी बनाउने रणनीति र उपायहरू के के हुन सक्छन् ?

१...
२...

८) श्रम बजारमा देखिएका र आगामी दिनमा आउन सक्ने नवप्रवर्तनात्मक सिपहरू के के होलान् ?

१...
२...

(ज) समकक्षता, पारगम्यता, वृत्ति पथ र एकीकरण

१. राष्टिय योग्यता प्रारूपको वारेमा के सबै विद्यालय र अन्य शैक्षिक संस्थाहरूका शिक्षक र कर्मचारीहरूलाई जानकारी छ ? यदि छैन भने यसको अभिमुखीकरणको आवश्यता छ वा छैन ?

१...
२...

२. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावासायिक तालिम कार्यक्रमहरू राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीसँग तालमेल नहुँदा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा मान्यता, समकक्षता, गतिशिलता, तुलनात्मकता, स्थानान्तरण र पारगम्यतामा कस्तो असर पर्न सक्छ ?

१...
२...

३. के राष्ट्रिय योग्यता प्रारूप अनुसार साधारण शिक्षाको धारबाट प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको धारमा परस्पर प्रवेश हुन र अनौपचारिक शिक्षाबाट औपचारिक शिक्षामा प्रवेश प्रवेश हुनको लागि प्राविधिक तथा ब्यावसायिक शिक्षा र अन्य शिक्षाको बीच गतिशीलता (Mobility) र पारगम्यता (Permeability) का आधारमा क्षितिजीय तथा लम्बीय योग्यता विकासको अवसर सुनिश्चित गर्ने कुनै कानुनी व्यवस्था गरिएको पाउनु भएको छ ? यदि छैन भने यसको लागि के के गर्नुपर्छ होला ?

१...
२...

४. कक्षा (९-१२) को प्राविधिकधार, प्रिडिप्लोमा र तीनवर्षे डिप्लोमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको उच्च शिक्षाका लागि वृद्धि पथ र अन्य तहमा भर्ना हुनको लागि सहज रूपमा उच्च शिक्षाको बाटो खुला भएको पाउनु भएको छ ? यदि छैन भने यसमा सहजता ल्याउन नीतिगत तथा संरचनागत व्यवस्थामा के के सुधार गर्नुपर्छ ?

१...

२...

५. कक्षा (९-१२) को प्राविधिकधारको शिक्षा, प्रिडिप्लोमा र तीनवर्षे डिप्लोमा तहको योग्यताको पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक, परीक्षा र मूल्याङकन, समकक्षता, प्रमाणिकरण र स्तर निर्धारणमा समरूपता र एकरूपता कायम गर्नको विभिन्न निकायबाट सञ्चालित शिक्षा र तालिम पद्धतिलाई कसरी एकीकरण गर्न सकिन्छ ?

१...

२...

(झ) शैक्षिक संरचना, व्यवस्थापन र प्रशासन

१) कक्षा (९-१२) को प्राविधिक धारको शिक्षाको शिक्षा, प्रिडिप्लोमा र डिप्लोमा तहको शिक्षाको संरचनामा के के समस्याहरू रहेका छन् र यी समस्याहरूलाई सुधार गर्न प्रचलित ऐन र नियमावलीमा कुन कुन पक्षमा संशोधन र सुधार गर्नुपर्छ ?

१...

२...

२) कक्षा (९-१२) को प्राविधिक धारको शिक्षा, प्रिडिप्लोमा र डिप्लोमा तहको शिक्षाको व्यवस्थापन र संचालनको लागि वर्तमान शैक्षिक प्रशासनको संगठन संरचनामा के के समस्याहरू रहेका छन् र यी समस्याहरूलाई सुधार गर्न प्रचलित संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहको शैक्षिक प्रशासनको काम, कर्तव्य र अधिकारको क्षेत्रमा के के पक्षामा संशोधन र सुधार गर्नुपर्छ ?

१...

२...

३) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रगत योजना निर्माणमा नीतिगत पक्षमा सुधार गर्न यसले कुन कुन कानुनी संरचनामा सुधारहरू (Major legal Reforms) गर्नुपर्ने हुनसक्छ?

१...

२...

(ञ) भौतिक पूर्वाधार

१. प्राविधिक शिक्षालय र विद्यालयमा उपलव्ध भौतिक पूर्वाधारको अवस्थामा कस्तो रहेको छ ?

१...

२...

२. विद्यालयमा उपलव्ध भौतिक पूर्वाधारको अवस्थामा सुधार गर्न के कस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिएको छ ?

१...

२...

३. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउन हाल सञ्चालित शैक्षिक संस्थाहरूको क्षमता विकास (Capacity building) को लागि त्यहाँ उपलव्ध भौतिक पूर्वाधार जस्तै भवन, प्रयोगशाला, उपकरण र खर्च भएर जाने सामग्रीहरू (Physical infrastructure-building, laboratory and consumables) को उचित व्यवस्थापन गर्नको लागि प्रयाप्त बजेटको अभाव रहेको छ । भौतिक तथा शैक्षिक सामग्रीको विकास, खरिद र मर्मत गर्न दिगो रूपमा आर्थिक श्रोतको व्यवस्था र लगानी सुनिश्चित गर्ने रणनीतिहरू के के होलान ?

१...

२...

(ट) शैक्षिक उपकरण, सामग्री र प्रयोगशालाको उपलव्धता र प्रयाप्तता

१. प्राविधिक शिक्षालय र विद्यालयमा प्रयोगशाला, शैक्षिक सामग्री र उपकरणको उपलव्धता, प्रयाप्तता र प्रयोगको अवस्थामा कस्तो रहेको छ ?

१...

२...

२. प्राविधिक शिक्षालय र विद्यालयमा प्रयोगशाला, शैक्षिक सामग्री र उपकरणको उपलव्धता र प्रयोगको अवस्थामा सुधार गर्न के कस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिएको छ ?

१...

२...

३. प्राविधिक शिक्षालय र विद्यालयमा विषयगत प्रयोगात्मक प्रयोगशाला स्थापना, सञ्चालन, उपकरण खरिद र प्रयोगको अवस्था सुधार गर्न नियमित बजेट तथा कार्यक्रमको अभावलाई पूरा गर्न के कस्ता रणनीति र उपायहरू अपनाउन सकिन्छ होला ?

१...

२...

(ठ) प्रयोगात्मक अभ्यास (On The Job Training) तथा ईन्टनसीप तालिम सञ्चालन

१. कार्यस्थलको सिकाइलाई अभिवृद्धि गर्ने क्रममा के कस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुँदै आएका छन् ? OJT (On The Job Training) को अवस्था कस्तो छ?

१...

२...

२. प्राविधिक शिक्षालय र विद्यालयमा प्रयोगात्मक कार्यका लागि आवश्यक स्थान र पूर्वाधारको अवस्था कस्तो छ ?

१...

२...

३. प्राविधिक शिक्षालय र विद्यालयमा सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक शिक्षणमा हरेक विषयको सैद्धान्तिक पढाइपछि त्यसको प्रोगात्मक अभ्यासको लागि पाठ्यक्रममा कस्तो व्यवस्था गरिएको छ ?

१...

२...

४. श्रम बजारको मागमा आधारित जनशक्ति तयार गर्नको लागि प्रयाप्त तालिम र अनुभव प्रदान गर्न विद्यालय भित्र प्रयोगशाला र बाहिर अन्य संघ संस्थामा प्रयोगात्मक कार्य सञ्चालन कसरी र कति अवधिको सञ्चालन हुँदैआएको छ ?

१...

२...

५. श्रम बजारको मागमा आधारित जनशक्ति तयार गर्नको लागि प्रयाप्त तालिम र अनुभव प्रदान गर्न विद्यालयमा प्रयोगात्मक कार्य सञ्चालन र विद्यालय बाहिर गई उद्योग तथा व्यवसाय क्षेत्रसंग मिलेर कार्यथलोमा आधारित शिक्षण र तालिम सञ्चालन गर्नको लागि के के कार्यहरू गर्नुपर्छ होला ?

१...

२...

६. अनुभवी, तालिमप्राप्त र दक्ष प्राविधिक जनशक्ति तयार गर्नको लागि विद्यालय र प्राविधिक शिक्षालयहरूलाई व्यापार र उद्योग क्षेत्रमा सहभागिता (Business and industry engagement) कसरी गराउन सकिन्छ होला ? यसका उपायहरू के के हुनसक्छन् ?

१...

२...

(ङ) विद्यालयबाट उत्पादित जनशक्तिको रोजगारमा अवस्था

१. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको पढाइ पश्चात् विद्यार्थीले आफू र आफ्नो परिवारको लागि अर्थोपार्जन हुने काम गरेको अवस्था कस्तो छ ?

१...

२...

२. विद्यालय तथा प्राविधिक शिक्षालयबाट उत्पादित जनशक्तिको श्रम बजारमा रोजगारीको खपतको अवस्था कस्तो छ ? विशेष गरी यसमा स्वरोजगार, रोजगार, वैदेशिक रोजगार, माथिल्लो तहको अध्ययनमा रहेको वा बेरोजगारी अवस्थमा रहेको अनुभव उल्लेख गर्नुहोस् ।

१...

२...

३. कुल भर्ना क्षमताका आधारमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको खुद भर्ना दर, अन्तिम परीक्षामा सहभागिता दर, उत्तीर्ण दर तथा रोजगारीमा संलग्न भएको जनशक्तिको अवस्था सम्बन्धी विवरण तपसिलको तालिका बमोजिमको जानकारी दिनुहोला ।

कार्यक्रमको नाम	भर्ना दर	अन्तिम परीक्षामा सहभागिता दर	उत्तीर्ण दर	रोजगारी दर

१.				
२.				
३.				
४.				

४. खुद भर्ना दर, अन्तिम परीक्षामा सहभागिता दर, उत्तीर्ण दर तथा रोजगारीको अवस्थामा के के समस्याहरू छन् ?

१...

२...

५. रोजगाररत प्रशिक्षार्थीहरूमध्ये विभिन्न प्रकृतिका रोजगारीमा उनीहरूको अनुमानित हिस्सा के कस्तो रहेको छ ? उल्लेख गरिदिनु होला।

१	सरकारी संस्था तथा निकायमा रोजगार गर्ने	.... प्रतिशत	निजी उद्योग व्यवसायमा रोजगार गर्ने ।	.... प्रतिशत
२	गैर सरकारी संस्था तथा परियोजनामा रोजगार गर्ने	.... प्रतिशत	स्व व्यवसाय सञ्चालन गरेका वा स्वरोजगार ।	.... प्रतिशत

६. प्रशिक्षार्थीहरूको रोजगारी दरमा यहाँको सन्तुष्टीको स्तर के कस्तो रहेको छ ?

क. पूर्ण सन्तुष्ट   ख. आँशिक सन्तुष्ट   ग. असन्तुष्ट

७. तल दिइएकामध्ये रोजगारी दर कम हुनुको प्रमुख कारण के रहेको ठान्नुहुन्छ ? ठीक चिन्ह लगाउनु होस् ।

क.कार्यक्रमको छनौट श्रम बजारको मागको आधारमा नहुनु ।

ख.श्रम बजारको मागको आधारमा पाठ्यक्रम नियमित अद्यावधिक नहुनु ।

ग. प्रशिक्षण क्रियाकलाप प्रयोगात्मक भन्दा शैद्धान्तिक प्रक्रियामा निर्भर रहनु ।

घ. प्रशिक्षार्थीहरूमा कार्यस्थलको अभ्यास तथा अनुभवमा कमी ।

ङ. अन्य ....

८. रोजगारी दर वृद्धिका लागि के कस्तो नीति तथा कार्यक्रमको आवश्यकता देखु भएको छ ?

१...

२...

(ढ) आर्थिक लगानी

१. नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान बाहेक प्राविधिक शिक्षालय र विद्यालयमा अन्य आम्दानीका स्रोतहरू के के रहेका छन् ?

१..

२..

२. विद्यालयमा प्रयोगात्मक प्रशिक्षणसँगै सामान उत्पादन, विक्रि वितरण तथा आय आर्जन समेत हुने गरेकोछ ?

(क) छ (ख) छैन

३. के नेपाल सरकारबाट प्रापत आर्थिक अनुदानले विद्यालयको सम्पूण खर्च धान्न प्रयाप्त छ वा छैन ? यदि छैन भने नपुग खर्च कसरी व्यवस्थापन गर्नु भएको छ ?

१..

२..

४. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा सरकारको न्युन लगानी हुनका कारणहरू के के हुन् र यो अवस्थामा सुधार गर्ने उपायहरू के के हुन् ?

१..

२..

५. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा तीन तहको सरकारको न्युनतम लगानी कति प्रतिशत भएमा खर्च व्यवस्थापनमा सुधार गर्न सकिन्छ होला ?

१..

२..

६. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा निजी क्षेत्रको न्युनतम लगानी कति प्रतिशत भएमा खर्च व्यवस्थापनमा सुधार गर्न सकिन्छ होला ?

१..

२..

७. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा विकास साझेदार तथा दातृनिकायको न्युनतम लगानी कति भएमा खर्च व्यवस्थापनमा सुधार गर्न सकिन्छ होला ?

१..

२..

८. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा सार्वजिक निजी साझेदारीबाट न्युनतम लगानी कति प्रतिशत भएमा खर्च व्यवस्थापनमा सुधार गर्न सकिन्छ होला ?

१..

२..

(ण) शैक्षिक सूचना प्रणाली

१. नेपालमा हाल ३४.७% विद्यालयहरूमा मात्र विद्युतको सहज पहुँच पुगेको देखिन्छ । झण्डै दुई-तिहाइ विद्यालयहरूमा विद्युत सेवा पु-याइ प्रविधिमा आधारित शिक्षण-सिकाइ क्रियाकलाप, पुस्तकालय, पुस्तक तथा पाठ्यसामग्रीहरूको सहज उपलव्धता र ईमेल तथा इन्टरनेट सेवा सञ्चालन गर्नको लागि अब के कस्तो ब्यवस्था गर्नुपर्ला **?**

१...

२...

२. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम क्षेत्रमा अनुसन्धान तथा सृजनशिल क्रियाकलाप (Research and innovative activities) सञ्चालन र यसको उपयोगको वर्तमान अवस्था कस्तो छ र सुधारका रणनीतिहरू के के हुन सक्छन् **?**

१...

२...

३. नेपालका शैक्षिक संस्थामा विज्ञान प्रविधिको प्रयोग (Use of science & technology in institutions) को वर्तमान अवस्था कस्तो छ र सुधारका रणनीतिहरू के के हुन सक्छन् **?**

१...

२...

४. शैक्षिक संस्थामा सूचना तथा संचार प्रविधिको प्रयोग (Use of ICT in institutions) को वर्तमान अवस्था कस्तो छ र सुधारका रणनीतिहरू के के हुन सक्छन् **?**

१...

२...

५. शैक्षिक संस्थाहरूमा सूचना तथा संचार प्रविधिको पहुँच र प्रयोगलाई सर्वसुलभ बनाउन पहिलो आधारशिला विद्युत भएकोले सबै माध्यमिक विद्यालय र प्राविधिक शिक्षालयहरूमा विद्युत सेवा उपलव्ध गराउने रणनीति, उपाय र विकल्लपहरू के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

६. शैक्षिक संस्थाहरूमा सूचना तथा संचार प्रविधिको पहुँच र प्रयोगलाई सर्वसुलभ बनाउन दोस्रो आधारशिला कम्प्युटर र ल्याप्टप भएकोले सबै माध्यमिक विद्यालय र प्राविधिक शिक्षालयहरूमा कम्प्युटर र ल्याप्टप उपलव्ध गराउने रणनीतिहरू के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

७. शैक्षिक संस्थाहरूमा सूचना तथा संचार प्रविधिको पहुँच र प्रयोगलाई सर्वसुलभ बनाउन तेस्रो आधारशिला नियमित ईमेल र ईन्टरनेट सेवा भएकोले सबै माध्यमिक विद्यालय र प्राविधिक शिक्षालयहरूमा ईमेल र ईन्टरनेट सेवा उपलव्ध गराउने रणनीति, उपाय र विकल्लपहरू के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

८. शैक्षिक संस्थाहरूमा सूचना तथा संचार प्रविधिको पहुँच र प्रयोगलाई सर्वसुलभ बनाउन चौथो आधारशिला नियमित रूपमा प्रशिक्षक र शिक्षकहरूलाई कम्युटर, ल्याप्टप, ईमेल र ईन्टरनेट सञ्चालनको लागि तालिम दिनु पर्ने भएकोले सबै माध्यमिक विद्यालय र प्राविधिक शिक्षालयहरूमा कार्यरत शिक्षक तथा प्रशिक्षकलाई तालिमको लागि अनुदान उपलव्ध गराउने रणनीतिहरू के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

९. हाल शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्र र प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषदबाट यस क्षेत्रको अलगै सूचना सङकलन, प्रविष्टी र पुनउपयोगको लागि अलग अलग डाटावेस तथा सूचना प्रमणाली तयार भएपनि यसमा आंशिक सूचना मात्र सङकलन हुने गरेको छ । योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनको लागि एकीकृत र पूर्ण सूचना उपवल्ध गराउने वहु उपयोगी सूचना प्रणाली विकास गर्ने रणनीति, उपाय र विकल्पहरू के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

१०.कक्षा शिक्षण र व्यवहारिक जीवनमा उपयोगी हुने हुने आधारभूत ज्ञान, सीप र आचरणको विकास गर्न, कक्षा शिक्षणलाई प्रभावकारी र जीवन्त बनाउनको लागि शिक्षकको लागि कम्प्यूटर र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित शिक्षण विधिको तालिम सञ्चालन गर्न के के रणनीतिहरू के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

११.नेपालमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम क्षेत्रमा थुप्रै मन्त्रालयहरू, केन्द्रीय विभागीय निकायहरू, तालिम परिषदहरू, प्रशिक्षण केन्द्रहरू र तालिम प्रदायक संस्थाहरू कार्यरत रहेका छन् । तर यी सबै केन्द्रीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहमा रहेका निकायहरूले सञ्चालन गरेको व्यावसायिक तालिमको अभिलेख राख्न एकीकृत डाटावेस सूचना प्रणालीको विकास गर्न के के रणनीति, उपाय र विकल्पहरू हुन सक्छन् ?

१...

२...

(त) प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको समन्वय, सहकार्य, सामुदायिक परिचालन र अभिभावकसँगको सम्बन्ध

१. हाल स्थानीय र प्रदेश सरकारबाट प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा क्षेत्रमा के कस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आर्थिक अनुदान र सहयोग हुँदै आएका छन् ?

१...

२...

२. विद्यालय सञ्चालनका क्रममा स्थानीय सरकारसँग कुन कुन कार्यमा सहयोग र सहकार्य भएको छ ?

१...

२...

३. संघीयता कार्यान्वयपछि नीतिगत पक्ष, संस्थागत संरचना र समन्वयको क्षेत्रमा हाल तलका प्रमुख कार्य क्षेत्रमा तीन तहको सरकार बिच अन्तरसम्बन्ध कस्तो रहेको छ ? अब प्रभावकारी रूपमा समन्वयात्मक तरीकाले शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने रणनीति, उपाय र विकल्पहरू के के हुनसक्छन् ?

१ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका बीच समन्वय र सहकार्यका लागि संरचनागत व्यवस्था ।
२ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका बीच समन्वय र सहकार्य ।
३ श्रोत प्रवाह प्रणाली ।
४ जवाफदेहता र प्रतिवेदन पेश गर्ने प्रणाली ।
५ उपलव्धि समीक्षा प्रणाली ।

१...
२...
३...
४...
५...

४. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवम् तालिम कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने क्रममा तीन तहका सरकारहरूको भूमिका के कस्तो हुनुपर्छ भन्ने अपेक्षा राखु भएकोछ ?

क संघीय सरकार
१...
२...

प्रदेश सरकार
१...
२...

स्थानीय सरकार
१...
२...

५. विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा उद्योग व्यवसायको प्रतिनिधित्व कस्तो रहेको छ ?

(क) १० प्रतिशत भन्दा कम (ख) १० देखि २० प्रतिशत

(ग) २० देखि ३० प्रतिशत (घ) बढि भए उल्लेख गर्ने

६. यदि उद्योग व्यवसाय क्षेत्रको प्रतिनिधित्व रहेको भए उक्त प्रतिनिधित्वका कारण विद्यालय सञ्चालनमा कस्तो मद्दत पुगेको छ ?

क) विद्यालय सञ्चालनको सवै पक्षमा मद्दत पुगेको छ ।
ख) प्रशिक्षार्थीहरूलाइ कार्यस्थलको अभ्यास गराउने पक्षमा मद्दत पुगेको छ ।
ग) प्रशिक्षार्थीहरूको रोजगारी दरमा वृद्धि भएको छ।
घ)अन्य भए उल्लेख गर्ने

....

७. विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा सम्वन्धित विषयका प्राविधिक क्षमता र योग्यता भएका सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व कति प्रतिशत रहेको छ?

क) १० प्रतिशत भन्दा कम ख) १० देखि २० प्रतिशत ग) २० देखि ३० प्रतिशत

८. के विद्यालयहरूले पढाइको समापन पश्चात विद्यार्थीहरूको रोजगार सम्वन्धी अनुगमन अध्ययन गर्ने गर्नुभएको छ ?

क. छ ख. छैन

९. विद्यालय र समुदायसँगको समन्वय र सहकार्यको अवस्था कस्तो छ ? प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षालाई गुणस्तरीय गर्नका लागि विद्यालयमा समुदायको तर्फबाट गर्न सकिने कार्यहरू के के हुन सक्छन् ?

....

....

....

१०. विद्यालय व्यवस्थापनका लागि हाल विद्यालय व्यवस्थापन समिति र प्रधानाध्यापक तथा प्रिन्सिपललाई प्राप्त अधिकारहरूमा थप केही अधिकारको आवश्यकता महशुस गर्नुहुन्छ ? यदि महशुस गर्नुहुन्छ भने कस्तो अधिकारको आवश्यकता महशुस गर्नुहुन्छ ?

१...

२...

(थ) निजी क्षेत्रसंगको सहकार्य र सहभागिता

१. वर्तमान अवस्थामा निजी क्षेत्रबाट संचालित संस्थाहरू सुगम र सहरी क्षेत्रमा मात्र केन्द्रित भएको देखिन्छ । दुर्गम क्षेत्रमा निजीक्षेत्रको लगानी विस्तारका लागि सरकार र निजीक्षेत्रबाट के कस्तो पहल हुनु आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?

१...

२...

२. सार्वजनिक निजी साझेदारी (Public Private Partnership approach) विधिबाट प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन गर्नको लागि कानुनी र नीतिगत पक्षमा के के सुधार (Legislative and policy reform) गर्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?

१...

२...

३. निजी क्षेत्रलाई प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको विकासमा साझेदार बनाउन तथा शैक्षिक कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा संगसंगै लैजानको लागि (Partnership in development and implementation - various models) कुन कुन विधि, नमूना तथा विकल्पबाट अघि बढ्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?

१...

२...

४. निजी क्षेत्रलाई प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको विकासमा साझेदार बनाउन उनीहरूको उद्योग तथा व्यवसायको पूर्वाधार, उपकरण, श्रोत साधनको उपयोग र प्रशिक्षक तथा विशेषज्ञको आदान प्रदान (Sharing resources and expertise -various models) गरी प्राविधिक शिक्षालयहरूको सञ्चालन गर्नको लागि कुन कुन रणनीतिबाट अघि बढ्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?

१...

२...

५.निजी क्षेत्रलाई प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा सहभागी गराउनको लागि उत्प्रेरित गर्नको लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन (Incentives to private sector) दिन कुन कुन रणनीतबाट अघि बढ्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?

१...

२...

६.प्राविधिक शिक्षालाई व्यवहारिक र प्रयोगात्मक अभ्यास आधारित बनाउनको लागि जोडदिन श्रम बजार, आर्थिक तथा औद्योगिक क्षेत्रसंग आवद्ध (Economic / industry sectors inter oven) गर्न के कस्ता रणनीतिहरू सञ्चालन गर्नुपर्ला ?

१...

२...

७. प्राविधिक शिक्षालाई व्यवहारिक र प्रयोगात्मक अभ्यासमा जोड्नको लागि विद्यार्थीलाई विद्यालयमा काम गरी सिक र कमाउ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र उनीहरूका उत्पादनलाई श्रम बजारमा पुरयाउन विद्यालयमा उत्पादन एकाइ तथा बिक्री कक्ष (Production unit and outlets) स्थापना गर्न के कस्ता रणनीतिहरू लिनुपर्छ होला ?

१...

२...

८.प्राविधिक शिक्षामा तीनै तहका सरकार, निजी क्षेत्र र अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरूको संयुक्त आर्थिक लगानी (Collaborative financing) सुनिश्चत गर्ने रणनीतिहरू के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

९. कार्यस्थलको सिकाइको सुनिश्चितता तथा रोजगारी अभिवृद्धिका लागि के शैक्षिक संस्थाहरूले उद्योग व्यवसायीहरूसँगको सहकार्य गरेको पाउनु भएको छ ? यसको अवस्था कस्तो छ ?

१...

२...

१०. प्राविधिक शिक्षालय र विद्यालयमा पढाइपछि विद्यार्थीलाई रोजगारीको प्रबन्ध गर्नको लागि विद्यार्थी परामर्श एकाई (Placement and Counseling Unit) को स्थापना तथा सञ्चालन गर्नु भएको छ ? यसको अवस्था कस्तो छ ?

१...
२...

११. यदि विद्यालयमा विद्यार्थीलाई रोजगारीमा जान सहयोग गर्न परामर्श एकाई (Placement and Counseling Unit) स्थापना तथा सञ्चालन नभएको भए यसको स्थापना र प्रभावकारी सञ्चालन गर्न के कस्ता रणनीति र कार्यक्रमको आवश्यकता पर्दछ ?

१...
२...

१२. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रमा दातृ निकाय र अन्तर्राष्ट्रिय विकास साझेदारहरूसंग सहकार्य (Collaboration with donors and IDPs) गर्ने रणनीतिहरू के के हुन सक्छन् ?

१...
२...

१३. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रगत योजना निर्माण गर्दा यसले सम्वोधन गर्नुपर्ने मुख्य समस्याहरू र चुनौतीहरू (Major problems & issues) कुन कुन हुन सक्छन् ?

१...
२...

१४. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रगत योजना निर्माण गर्दा यसले सम्वोधन गर्नुपर्ने मुख्य आवश्यकताहरू (Major Needs) कुन कुन हुन सक्छन् ?

१...
२...

१५. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रगत योजना निर्माण गर्दा यसले निर्धारण गर्नुपर्ने मुख्य प्राथमिकता क्षेत्रहरू (Major priority area) कुन कुन हुन सक्छन् ?

१...
२...

१६. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रगत योजना निर्माण गर्दा यसको दिर्धकालीन दृष्टिकोण (Vision) के हुन सक्छ ?

१...
२...

१७. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रगत योजना निर्माण गर्दा यसका उदेश्यहरू (Objectives) के हुन सक्छन् ?

१...
२...

१८. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रगत योजना निर्माण गर्दा यसका मुख्य क्षेत्र र कार्यक्रमका अवयवहरू (Major themes & components of programs) के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

१९. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रगत योजना निर्माण गर्दा यसका मुख्य उपलब्धि सूचकहरू (Key Performance Indicators) के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

२०. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको क्षेत्रगत योजना निर्माण गरी भविष्यमा यस योजनाको कार्यान्वयनबाट निस्कने मुख्य नतिजा र प्रभावहरू (Key results & impacts) के के हुन सक्छन् ?

१...

२...

उत्तरदाताको नाम, थर :- ....   हस्ताक्षर

मिति :- ....

कार्यालयको छाप

****----- समय, जानकारी र विचारका लागि हार्दिक आभार प्रकट गर्दछौं ।-----****